

Hoe het allemaal is begonnen.

Toen mijn moeder op een middag thuis kwam van een bejaardenmiddag in Irene, (destijds werden die verzorgd door de HVD, Hervormde VrouwenDienst, waar zij ook actief deelneemster van was) vertelde zij mijn vader dat de gordijnen die daar hingen toch wel een schande waren. Daar moesten toch zeker snel nieuwe voor komen.

Maar ook al in die tijd was daar natuurlijk geen geld voor.

Mijn vader is toen oud papier gaan inzamelen om nieuwe gordijnen te kunnen financieren. Oud papier werd opgehaald in jute zakken die hij dan achter in de auto naar van Gerrevink bracht. Het was natuurlijk lastig om zo'n zak bij de mensen alleen te vullen en zo ging ik, toen 14 of 15 jaar, elke zaterdagmorgen met mijn vader mee om "de zak open te houden". Op mijn 16^e kreeg ik een zaterdagbaantje en moest er andere hulp komen, want na de gordijnen kwamen er natuurlijk wel weer andere dingen die vervangen moesten worden. Mijn neef Herman Koldenhof heeft mijn klusje toen overgenomen en later kwam ook Ome Jan Oxener erbij. Zij waren het begin van de papierploeg die tot voor enkele jaren geleden heeft bestaan. Hoeveel kilo's een geld zullen zij in die ruim 40 jaar wel niet hebben opgehaald!!

Een leuk verhaal uit die tijd.

Bij het ophalen van oud papier bij een echtpaar werden de heren naar de schuur gebracht. De vrouw des huizes wees de mannen een paar jute zakken die zij mee konden nemen. De heer des huizes zei direct dat 1 zak beslist niet mee mocht, doch de vrouw was "de baas" en alle zakken werden meegenomen. Eenmaal bij het uitladen gekomen, waren de heren natuurlijk erg nieuwsgierig waarom die ene zak niet mee mocht. De zak werd geopend en boven op de oude kranten lag een nog volle fles jenever. De heer des huizes genoot blijkbaar van een heerlijk borreltje als hij alleen in de schuur was. Allen hebben smakelijk gelachen en de fles, om problemen te voorkomen, maar niet teruggebracht.

Alleen het geld van het papierophalen was niet toereikend en er is toe besloten om een bazaar te organiseren die later de Grote Kerk Pleinmarkt ging heten. De naam Pleinmarkt is volgens mij nog door mijn moeder bedacht.

Op de pleinmarkt stond ook altijd de tombola, een soort van "rad van avontuur", die gesponsord werd door betrokken bedrijven rond de Grote Kerk.

In een van de begin jaren maakte Dinie Oxener, de vrouw van bovengenoemde Jan, knuffeldieren van oude jassen, die ze dan uit elkaar haalde en waste. Zij was een ware meesteres met de naald. De dieren waren prachtig en zo konden de kosten laag gehouden worden. Zelf heb ik nog steeds een aap uit deze serie op het logeerbed staan.

De ORANJE olieballen.

De laatste jaren maakte ik deel uit van het olieballenteam. Dat was echt een geweldige club mensen. Het was vaak hard werken. Soms ook erg warm boven de hete olie. En altijd goed opletten. Vuur, gas, warm water en hete olie. Allemaal niet ongevaarlijk.

De kwaliteit was en is natuurlijk ondefinieerbaar. (Wat zou ik nog eens graag in zo'n heerlijke oliebol, net uit de olie, bijten.) Mensen uit Apeldoorn die niets hadden met een rommelmarkt kwamen vaak alleen voor de heerlijke Pleinmarktolieballen. Geroemd in heel de omgeving!!!

De leiding van deze club ging vanaf het begin van generatie op generatie. Begonnen door zijn opa, daarna zijn vader en op het laatst lag de bezielende leiding bij Fred. Ik bedoel hier natuurlijk de familie de Ruiter.

's Morgens vroeg, al om 6 uur, begonnen al vele dames in de consistorie met het schillen en in stukjes snijden van de appels. Het was daar altijd een gezellige boel. Al die "kwetterende" dames.

Ook Fred was dan altijd al aanwezig om het vuur aan te doen. Het duurde namelijk nogal een tijdje voordat de olie goed op temperatuur was. Ook maakte hij dan de eerste degen klaar. Ook die hadden tijd nodig om te rijzen. Als de "bakploeg" dan tegen 8 uur kwam binnenlopen konden we direct beginnen met bakken. De medewerkers van de pleinmarkt wilden natuurlijk altijd graag bij hun eerste kopje koffie bij binnenkomst een heerlijke warme oliebol. We bakten de hele dag door en na afloop moest alle vieze vette boel natuurlijk weer schoongemaakt worden voor de volgende dag.

Tijdens een heel warme pleinmarkt kwam er een klant die zei dat de olieballen van binnen "oranje" waren. Wij konden dat natuurlijk niet geloven. En diverse vergebakken ballen werden doorgesneden. En ja hoor. Het deeg was echt helemaal oranje. De smaak was echter nog steeds prima, maar het zag er niet uit van binnen. We hebben toen, met pijn in ons hart, vele degen in plastic afsluitbare emmer in de container gegooid. Echter hadden we geen rekening gehouden met het warme weer. De zon stond op de container en de diverse emmers "knalden" open en het intussen gerezen deeg stroomde eruit. Helaas was daar niets meer aan te doen.

Toen we weer gingen bakken met de nieuw gemaakte degen was er niets meer aan de hand. Hoe de olieballen zo oranje konden worden lag waarschijnlijk aan het warme weer. Met name aan de stukje appels die daardoor te veel waren verkleurd.

Hoeveel olieballen zouden er in die Pleinmarktperiode wel niet gebakken zijn? Ik weet het niet. De laatste jaren waren het er zeker wel 15.000 per Pleinmarkt.

Het was een geweldig leuke tijd met de olieballenbakkers. Mensen bedankt.

Vanaf het allereerste begin was ik betrokken bij de Pleinmarkt. Ik zei weleens dat ik er erfelijk mee "belast" was, doch het was altijd weer een hoogtepunt in het jaar.

Maar het was natuurlijk niet alleen die ene week. Het was "pleinmarkt" het hele jaar door in huize Tamboer destijds. Het ophalen van de spullen, elke donderdag maar weer. De schuur en ook vaak de stoep stond altijd vol met pleinmarktspullen.

Zonder de ophalers hadden wij geen pleinmarkt. Vandaar ook hier nog even HULDE aan deze ploeg.

Jacqueline Veeneman-Tamboer.